

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

38. Literatorum habitum assumunt Patres.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

tò moriatur, & consolatur me, quod non sim tamdiù, futurus vobis molestiæ quam optimus Pater Almeida] cuius eatenus cadauer domi seruabatur, quod biennio integro nullus ei humando, nisi parum decens reperiretur locus. Vix morte illius Macaum perlata, en adest barca illinc à Valignano missa, ad vtrumque cadauer Macaum in noitrorum sepulchra transferendum, mortem eius dolenter prosequitur Riccius suis ad Aquaiuiam, mœstissimis literis, præsentibus scilicet, & magnis ad Dei gloriam, missionis illius occasionibus valde importunam, quibus linguæ, librorum Sinensium, literarum, morumque peritia maximo erat vsui futurus. Coeterum corpus vtriusque pompa quam posset maximè splendida Riccius consulto censuit in scapham efferendum, tum ne in functorum honoribus superiores se Europæis arbitretur Sinæ; tum de nostratibus veri Dei Ministris, & Sacerdotibus ne perinde sentirent, vt de Bonziis suis, & sacrificulis idolorum, quos vt viuentes sic mortuos pro carcinomatis execrantur, & abominantur. Dum ergo spectarunt Riccius duobus illis magnificentius parentare, quam suis ipsorum parentibus Sinæ; missam à popularibus ipsorum scapham, dierum septemdecim nauigatione, ad recipienda eorum cadauera; nullum ad hæc conferre cognati amoris, aut sanguinis titulum, sed Sacerdotij dumtaxat, & Religionis, censuere omnino Europæ Sacerdotes, & Euangelij præcones, esse à Bonziis, quam longissime diuersos, summoque in pretio haberi, quibus tanti honores haberentur, aitque Riccius, mustitantes audisse, futurum etiam vt transfueherentur in magnum Occidentem, aded nobis Sacerdotum Dei eiusque Ministrorum cineres esse pretiosos, sed honorificè Macao excepti, solenni funere apud nos conditi sunt.

Francisci de Petris locum, & mensuram suppleuit Lazarus Cattaneus, Sciaocum ex ora Piscaria, à Valignano missus, quem annos sex & quadraginta spectabimus regnum illud Apostolica opera excellentem: accepit illum Riccius mense Maio, æui anno quarto, & nonagesimo, non semirudem, & incultum, sed Sinensibus literis, & sermone plusquam mediocriter expositum. Huic visum non vltra distare quod cum Valignano pridem conuenerat, de cultu nostrorum & habitu quam maximo posset discrimine ab Ofcianis, seu mystis idolorum & Bonziis secernendo. Nam cum essent vbique contemptui; & Scianus, ac Bonzius idem foret vt facinorosus, & ex flagitiis omnibus & luto proletario coneretur, necessarium prorsus erat, etiam à vulgo, nedum à Literatis intelligi nostros ab iis esse penitus alios. Quod enim aliqua nobis essent cum iis communia, iidem propemodum censebatur cum nusquam gentium Religiones alias esse putarent Sinæ præter geminas illis quas cernebant apud se idola colere. Tunc ergo si vquam, præstandum aiebat iis vt videremur quam dissimillimi, cum nos longè in regni mediterranea proximè voeandos speraremus, sedesque illic perpetuas nacturos, quæ fructuosius sudoribus nostris responderent,

38.
L teratorum
habitum as-
sumunt Pa-
tres.

sponderent, quam Prouinciæ Cantonensis dura barbaries; sed in iis si conspiceremur, vestitu, oreque Bonziorum, hæsuram nobis illorum infamiam, & probrosi nominis fœditatem nullis rectè factis eluendam. Fuit hic idem Ludouici Secheiræ Iaponum Episcopi, & Valignani sensus; in quo nec Societatis Præpositus quicquam reprehendit, nec summus Pontifex, nisi quod serò id fieret quod factum pridem debuisset. Professi ergo se Literatos sacros, & legis diuinæ præcones & Magistratos, Literatorum cultum induunt, & cum ralo capite ac mento incederent Bonzij; barbam ipsi promittunt; promissos capillos subiecto reticulo ad summum verticis, in repandum tutulum colligant, Literatorum vestes varij generis, variisque ritibus solennes assumunt, ne Sinas à se velut à barbaris arcerent, si quid in iis officiosis ritibus peccassent, quibus Sinæ nihil habent religiosius; si quem forte delectet Riccium cernere eo schemate subornatum, sua ad Præpositum Aquatuum epistola quadam se ipse depingens; Literatum, ait, indutus incedo; veste vtior coloris violacei pinguioris, amplissimis & laxissimis manicis, vestem & manicas ipsùmque ad renes demissum collare, prætexit fascia dilutioris ianthimi; Zona plana, ex parte vestis affluitur, eiusdem cum fascia tum materiæ tum coloris, nisi quod à nodo vtrimque ad pedes subtili elice variatur, è serico calcei, decorantur symbolicis fimbriis Literatorum gradui propriis, tegmen capitis à nostro in Europa colore distinguitur & proceritate, & habet aliquid à Præsulum mitris haud valde absimile.] Addit Manuel Diaz senior qui posteriùs inter Sinas fuit, zonariam ad media crura sub veste pallulam; quadrangulum, nigro ex serico contextum pileum, Lufitanicis rotundis duplo altiore. Mutationem hanc, & sibi & nostris gratulati sunt maxime, Sciaocenses Mandarini, quod exinde iam possent ab iis illa excipere, iisque reponere cerimoniarum obsequia quibus solent inuicem Literati; sed hinc nobis voluptas solidior quod nos ab hominum flagitiosorum probrosa colluie clarè distingueret. Quam vestitus, & habitus formam à Riccio primum, & Cattaneo acceptam, nostris hodièque vsus propriam fecit cum priuilegio, vt quamuis in Sinas recens aduenerint, eorum literis minimè exculi Literatorum tamen existimatione, & obseruantia gaudeant. Et Cattanei quidem inuentioni hoc debetur, verum haud paulo iustiùs Riccij merito, qui non ante Sinensem Literatum profiteri exterius voluit; quàm esset reipsa eiusmodi, & Mandarinarum doctissimo tentatus iudicio, Doctoratu dignus haberetur qui nisi paucissimis & Rege coram in aula defertur. Et verò illud de moribus cuius pridem meminimus Confusij tetrabilion, anno iam 1593. Latinè reddiderat & glossematis, elucidauerat demta solum aliqua libri quarti parte; sex verò Doctrinas quibus negabatur hominis vita sufficere, sed earum quisque optabat quam mallet profiteri, & in ea de se periculum fieri; habebat omnes animo comprehensas, recitabat ex iis prolixas paginas,

paginas, & interrogatis subindè Mandarinis gradu suo donatis eequam illarum profiteri legissent, ita ex singulis, & de singulis disserteret, ut peritior omnium vnus censeretur, quam quisque singularum; cùmque antehac Sinis nihil ad aures veniret acerbius, quàm nostrum hunc orbem Literatorum regnum esse, longèque alia esse illius ingenia, & sublimiores scientias; nunc subdit idemmet Riccius, illos se pudebat, dum viderent Externum, non modo complecti libros omnes quos venerantur pro canone, verum & lucem iis afferre egregiam, & quod perperam interpretabantur, intelligenter explanare; hinc dici non potest quanta in Riccium eorum obsequia procul inuidia, & superbo fastu; quàm se rastos viderent, dum esse in humanis præter Sinas nihil dignum aspectu cogitarant, mortales cæteros, cauerant tanquam hostes, aspernati fuerant veluti barbaros. Nec errem opinor si dicam Riccium in Cantonensis Prouinciæ solo ingrato & sterili retentum fuisse diuinitus, ut dum prodessè aliis non potest, elaboraret semetipsum, talèmq; fingeret, ut doctrinæ suæ concitata admiratione in Prouincia Chiansensi Doctorum hominum parente, vtramque deindè in Regiam Nanchinensem veterem, & Pechinensem vocaretur, aliisque in vrbibus Societati sedes, & Religioni verè ita tueret.

Subiit itaque interiores regni Prouincias Riccius, & Nanciani sedem fixit anno 1595. ducebat illum Scilan supremo ex ordine Mandarinus Assessor consilij bellici apud Regem, Pechinum accitus ad parandam expeditionem auxiliariam Caraio Sinis vectigali, aduersus Taicotamam Iaponiæ Regem. Sperabat Mandarinus à Riccio de cuius sanctitate & scientia audierat restituendam filio sanam mentem à qua illum infausti pudor examinis & probrosa repulsa dimouerat, vix potuit agere cum iuvene Riccius, ob infelices eaius, quibus conficiatum est id iter quod suis ad Aquauiuam præpositum, & cum qui nostris Macai præerat literis describit, illaque potissimum quæ sibi Nanchini accidere, & fundatam in vrbe Nanciano Societati domum. Profectus Sciaoceo Nanhionem Aprili exeunte, consolatus est illic veteres suos Christianos, nominatim Iosephum sanctum senem. Inac viam iniuit miliarium triginta, perpetuis vtrunque arboribus opacam, æncenam villis, hospitii commodam, militaribus præstitis aduersus grassatores tutam; illac enim Sinis Europa, India, Malaca, Iaponia, Molucum, suas merces transmittit; illac Sinæ Quancum suas, quibus Indiam, australes insulas, & Occidentem ditant. Hoc vltro citroque, diu noctuque comœtu tam denso statur via, vt consiciendis eius septem leucis P. Palmerius scribat se die integro eguisse. Quod autem viæ caput transuerso monte Mulino occupatum, assensus præberet difficilis, ingentis animi Mandarinus per medium montem viuo in saxo iter aperuit trium miliarium spatio, qua sua in publicum munificentia, templum promeritus est in montis vertice.

39.
Doctrinarij
Sinensium
peritior Ric-
cius, quam
Sinæ.

40.
Mandar Ric-
cium susci-
pit, Pechinū
ducendum,
& deserit.

41.
Via mirabi-
lis.